

19.12.2005

Korruptsiooniuring 2005

Iga neljas Eesti elanik väidab, et temalt on avaliku teenusega seoses altkäemaksu nõutud.

2004. aasta detsembris viidi Phare projekti "Korruptsiooni vähendamine Eestis" raames läbi korruptsiooniuring, mille eesmärgiks oli selgitada välja, kui sageli korruptsiooni Eestis esineb, kui tõsise probleemina seda tajutakse ning kui teadlikud on Eesti inimesed eri korruptsioonivormide ebaseaduslikkusest.. Uuringu käigus küsitleti kolme eri sihtgruppi: Eesti elanikke (1002 inimest, näost-näkku intervjuud), ettevõtjaid (503, telefoniintervjuud) ning avaliku sektori töötajaid (901, veebiküsitlus).

[Lühikokkuvõte](#) [1]

Uuringutulemuste täisteksti leiad lingi 'Korruptsiooniuringud Eestis' alt. Täiendatud trükiversioon on saadaval lähiajal.

Uuringust selgusid järgmised statistilised faktid:

- 25 % Eesti elanikest väidab, et neilt on avaliku teenusega seoses altkäemaksu nõutud.
- 24 % ettevõtjatest väidab, et neilt on avaliku teenusega seoses altkäemaksu nõutud.
- 27 % avaliku sektori töötajatest väidab, et talle on isiklikult altkäemaksu pakutud.

16% elanikkonnast väidab, et on altkäemaksu (kingituse, raha või vastuteene näol) maksnud. Sama suur on nende ettevõtjate protsent, kes väidab, et on asutustega suheldes altkäemaksu maksnud.

Korruptsiooniga on enda sõnul rohkem kokku puutunud poliitiline ametkond (Riigikogu, linna- ja vallavolikogu liikmed). Tõenäosus, et sellesse gruppi kuuluvad vastajad on korruptsiooniga enda sõnul kokku puutunud, on 4 korda suurem kui teiste ametkondade puhul.

Uuring hõlmas küsimusi, mis kaardistasid inimese arusaamu sellest, millised on korruptiivsed teod. Valdav enamus inimesi peab korruptsiooniks seda, kui ametnik võtab trahvi ärahoidmiseks vastu altkäemaksu. Kokkuvõttes kõige taunivamalt suhtutaksegi erinevatesse altkäemaksuvormidesse, sealjuures ei ole altkäemaks tingimata otsene rahaline makse, vaid väljendub ka kaudsemalt vastuteenes, nagu näiteks reisi organiseerimises ja töökoha pakkumises oma ettevõttes.

Pool uuringus osalenud elanikkonnast ei mõistnud hukka tegevust, mil ametnik tellib arvuteid firmast, mille osanik on tema poeg. Eestis võib sellist tegevust lugeda seaduse järgi kas korruptiivseks teoks (korruptsioonivastane seadus § 5 (1)) või ametiseisundi kuritarvitamiseks, kui tegevusega on tekitatud oluline kahju teistele isikutele või avalikkusele (karistusseadustik § 289).

Tutvuste kaudu asjaajamine või onupojapoliitika on vastanute silmis veidi vähem taunitav, vähemalt pooled mõistavad sellise käitumise siiski hukka. Ametiauto kasutamist isiklikuks otstarbeks taunib umbes 56% ettevõtjatest ning 70% avaliku sektori vastajatest.

Korruptsiooniuringu viis läbi justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakond, uuringu ettevalmistamisel ja andmete analüüsil osalesid konsultantidena ka Oxfordi Ülikooli Nuffield Kolledži teadlane Margit Tavits (PhD) ning Tartu Ülikooli õigusteaduskonna dotsent Taavi Annus (PhD) ning küsitlustöö tegi Emor.

[Elanike korrupsiooni suhtumise üldjaotus](#) [2]

[Avaliku arvamuse kaalutud keskmised](#) [3]

[Ettevõtete arvamuse kaalutud keskmised](#) [4]

Allikas URL: <https://www.korrupsioon.ee/et/uudised/korrupsiooniuring-2005>

Lingid:

[1] https://www.korrupsioon.ee/sites/www.korrupsioon.ee/files/elfinder/dokumentid/korrupsiooniuring_memo.pdf

[2] https://www.korrupsioon.ee/sites/www.korrupsioon.ee/files/elfinder/dokumentid/elanike_korrupsiooni_suhtumise_uldjaotus.pdf

[3] https://www.korrupsioon.ee/sites/www.korrupsioon.ee/files/elfinder/dokumentid/avaliku_arvamuse_kaalutud_keskmised.pdf

[4] https://www.korrupsioon.ee/sites/www.korrupsioon.ee/files/elfinder/dokumentid/ettevotete_arvamuse_kaalutud_keskmised.pdf